

Ministeren

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

29. november 2018

Til udvalgets orientering fremsendes hermed mit talepapir fra det åbne samråd i Uddannelsesudvalget tirsdag den 27. november 2018 vedr. frafald og fremdriftsreformen.

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700

www.ufm.dk

Med venlig hilsen

CVR-nr. 1680 5408

Tommy Ahlers

Ref.-nr.
18/005315-13

Spørgsmål E

"Hvad er ministerens holdning til, at antallet af studerende, der er droppet ud af universiteterne, er steget fra 29 procent i 2014, hvor fremdriftsreformen blev indført, til mere end 35 procent sidste år, som det fremgår af "Siden fremdriftsreformen: Markant flere dropper ud af universitetet", information.dk den 29. okt. 2018?"

Spørgsmål F

"Hvordan vil ministeren reducere antallet af studerende, der falder fra deres universitetsuddannelse?"

DET TALTE ORD GÆLDER

[Besvarelse spørgsmål E]

Tak for ordet og tak for spørgsmålet.

Først og fremmest så mener jeg, at vi må se nuanceret på frafaldet. Vi kan ikke se en direkte sammenhæng mellem Fremdriftsreformen, og at frafaldet er steget. Det skyldes, at der er mange forhold, der er afgørende, og som har betydning for, om studerende falder fra.

Ministeriets har spurgt studerende, der faldt fra i perioden 2015-2016 – dvs. efter Fremdriftsreformen – om baggrunden for deres frafald. De begrundede det fx med, at uddannelsen var for teoretisk, at de jobs, som uddannelsen fører til, alligevel ikke var noget for dem, eller at de følte sig ensomme på studiet. Studieaktivitet og forsinkelser ligger relativt langt nede på listen over frafaldsårsager.

[Frafaldstal]

Når jeg ser på tallene fra Informations artikel, så hæfter jeg mig ved flere ting.

- 1) Tallene er svære at fortolke i forhold til fremdriftsreformen. De dækker over studieårgange, som alle – men i varierende omfang – har været omfattet af fremdriftsreformen. Der er derfor ikke tale om egentlige "før og efter-tal".
- 2) Når vi så bryder tallene op, så er der godt nok tegn på, at frafaldet har været højere for den første studieårgang efter fremdriftsreformen – men der er også tegn på, at denne effekt ikke har været varig.
- 3) Samtidig kan udviklingen i frafaldet være påvirket af en række andre forhold i samfundet. For eksempel beskæftigelsesudviklingen. Jeg mener derfor ikke, der er tilstrækkeligt grundlag for at give et entydigt billede af effekterne af Fremdriftsreformen på frafaldet.

Jeg anerkender dog fuldt ud, at når 35 pct. af de bachelorstuderende på universiteterne falder fra deres uddannelse, så er det et højt tal. Og jeg finder det bekymrende, at udviklingen i det samlede frafald hen over et studieforløb er gået den forkerte vej de seneste år.

Det viser mig, at vi kan gøre mere for at hjælpe de studerende med at vælge – og blive optaget på – den rette uddannelse. Og at vi kan gøre mere for, at de falder godt til på uddannelserne – både fagligt og socialt.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

[Studieskift og gennemførelse]

Men det er samtidig vigtigt for mig at sige, at frafald i Danmark i høj grad handler om studieskift. I alt starter 8 ud af 10 akademiske bachelorer af dem, der falder fra, på en anden uddannelse.

I perioden fra 2014-2017 – det vil sige i perioden siden fremdriftsreformen blev indført – har det billede ikke ændret sig.

Samtidig er vi generelt gode til at lykkes med at få studerende til at gennemføre deres uddannelse. I Danmark gennemfører 81 pct. en videregående uddannelse, de er startet på, inden for normeret tid plus tre år. På tværs af OECD er gennemsnittet 69 pct.

Og endelig er det ikke entydigt negativt, hvis studerende falder fra og skifter studie. Hvis et studieskift efter første år gør, at den studerende falder bedre til, er mere motiveret og fuldfører uddannelsen, så har frafaldet jo været positivt.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

[Fremdriftsreformen]

I forhold til fremdriftsreformen. Den blev indført fra 2014 af et bredt flertal i Folketinget og trådte i kraft 1. juli 2014. På det tidspunkt brugte de studerende på universiteterne i gennemsnit ca. et år ekstra på et samlet bachelor- og kandidatforløb.

Der var altså et konkret behov for at understøtte en mere aktiv studiekultur på uddannelser med meget lange studietider.

[Studietidsreduktion]

Universiteterne har i dag mere end indfriet fremdriftsreformens mål om at reducere overskridelsen af den normerede studietid med 4,3 måneder frem mod 2020.

Faktisk er studietiden siden 2011 blevet reduceret med 6,5 måneder for et samlet bachelor- og kandidatforløb. Det mener jeg er meget positivt.

[Justering af fremdriftsreformen i 2015]

Med justeringen af fremdriftsreformen i 2015, er reglerne samtidig blevet mere fleksible, så universiteterne kan målrette indsatsen der, hvor de studerende er mest forsinkede.

Kravet om obligatorisk tilmelding til fag og prøver er blevet ophævet – og universiteterne har i stedet fået mulighed for at fastsætte egne studietidsregler – det vil sige, at de bl.a. kan vælge at fastsætte regler om obligatorisk tilmelding til eksamen. Men det er ikke et krav fra centralt hold, at de gør det.

Det er derfor min holdning, at rammerne for studiefremdrift i dag er på plads, og at universiteterne – populært sagt – kan skrue på fremdriftsreformen efter behov.

[Holdning til politiske tiltag og frafald]

Jeg har for nylig besøgt Studenterrådgivningen, som fortæller mig, at de mere faste rammer har været med til at gøre det nemmere for nogen at få bundet en sløjfe på uddannelsen og afsluttet deres speciale. Tidligere var det for nogen en uoverkommelig udfordring, fordi der ikke var nogen udløbsdato på.

[Besvarelse spørgsmål F]

Og nu til spørgerens andet spørgsmål, spørgsmål F, om, hvordan jeg vil reducere antallet af studerende, der falder fra deres universitetsuddannelse:

Som sagt mener jeg grundlæggende, vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at studerende vælger de rigtige uddannelser. Det har jeg et ansvar for at understøtte.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

[Optagelsessystem]

Derfor er jeg først og fremmest optaget af, at vi får et bedre optagelsessystem.

Vi skal have skabt et optagelsessystem, der giver et bedre match mellem uddannelse og ansøger. Det kan bidrage til at mindske frafaldet.

[Studievejledning]

For det andet mener jeg vi skal være bedre til at hjælpe ansøgerne med at vælge rigtigt første gang. Studerende skal ikke opleve at blive overrasket over, hvad det er de møder, når de starter på deres uddannelse.

Derfor vil regeringen styrke vejledningsindsatsen, så der også her i højere grad her er fokus på at skabe et godt match mellem ansøger og uddannelse.

Det er vigtigt, at de unge forbereder sig – bruger værktøjer som Uddannelses-zoom, og taler med andre studerende, studievejledere eller fx færdiguddannede, så man kan få et realistisk indtryk af, hvad man går ind til, og lander på den rette hylde fra starten.

[Studiemiljø]

For det tredje skal vi have mere viden om studiemiljøet. For studiemiljøet er helt afgørende for, at de studerende får noget ud af uddannelsen. Og det har stor betydning for, at de ikke falder fra. Det fik jeg bekræftet på mit møde med studenterrådgivningen i forrige uge.

Ministeriets egen frafaldsundersøgelse fra foråret viser, at det faglige niveau er en hovedårsag til, at mange falder fra. For nogen fordi niveauet var for højt, for andre fordi niveauet var for lavt. Uanset hvad, skal uddannelserne engagere de studerende i stoffet og understøtte deres forståelse, så de lærer i dybden. Det bidrager til, at fagene giver mening og blive relevante, og det er med til at fastholde de studerende.

Alle Folketingets partier har været med til at aftale, at vi nu gennemfører en ny måling af de studerendes læring: Læringsbarometer. Vi er netop nu ved at indsamle svar fra mere end 100.000 studerende. Vi skal bruge den viden, vi får fra de studerende til at forbedre deres studiemiljø. Det vil ikke bare kunne mindske frafaldet, men også gøre at vi får langt mere ud af vores uddannelser.

Samtidig har vi med aftalen om fordeling af forskningsreserven afsat 50 mio. kr., der blandt andet kan gå til forskning i, hvad der påvirker unges uddannelsesvalg, omvalg og frafald i forhold til de videregående uddannelser.

[Trivsel og nulfejlskultur]

Endelig skal vi have fokus på de studerendes trivsel. Det spørger vi ind til i næste runde af Uddannelseszoom, som når ud til alle studerende på de videregående uddannelser. Over en kvart million. For trivsel spiller en stor rolle for frafald. Ensomhed og stress øger frafald. Men et godt socialt studiemiljø er et af de stærkeste våben imod det.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Den viden, som de igangværende undersøgelser giver os, skal vi bruge til at mindske frafaldet. Det gælder ikke mindst ude lokalt på universiteterne og de øvrige videregående uddannelser, som nu får en mulighed for at sammenligne sig med tilsvarende uddannelser andre steder.

Er niveauet for de enkelte lærings- og trivselsindikatorer fornuftigt, eller er der advarselsslamper der blinker? Det bliver vi klogere på fremover.

[Afrunding]

Der vil altid være studerende, der falder fra deres uddannelse. Det kan vi ikke undgå. Men niveauet er for højt.

Jeg er derfor meget optaget af at vi får kigget på, hvad vi kan gøre for at reducere frafaldet. Vi ved, at mange unge synes, det er svært og uoverskueligt at vælge en uddannelse, så vi skal være bedre til at forberede dem på, hvad de går ind til.

Vores optagelsessystem skal understøtte at studerende lander på den rette hylde.

Og vi skal bruge viden til at sætte fokus på at fastholde flere, så de ikke falder fra på grund af faglig eller social mistrivsel.

Jeg ser frem til at fortsætte drøftelserne om, hvordan vi kan gå konstruktivt til udfordringen med frafaldet på universiteterne og selvfølgelig også på de øvrige videregående uddannelser.

Tak for ordet.